

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 8336
Tarih : 05.08.2020

33095

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **İçişleri Bakanı Süleyman Soylu** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 04.08.2020

Tulay HATIMOĞULLARI ORUÇ
HDP Adana Milletvekili

Hatay Barosu Başkanı Ekrem Dönmez, 29 Temmuz'da İskenderun'da ailesiyle yemek yediği sırada restoranda kimlik soran polisten yasal dayanak istemesi üzerine zorla gözaltına alınmıştı. 73 baro, yayımladıkları açıklamayla, Hatay Barosu Başkanı Ekrem Dönmez'e destek vermiştir. Açıklamada; "Baro başkanları olarak bizler, yılmadan ve usanmadan polis devletinde değil, hukuk devletinde yaşadığımızı ve yapılan tüm hukuksuzlukların karşısında olduğumuzu bugüne kadar haykırdık ve haykırmaya da devam edeceğiz. Bu vesile ile Emniyet Genel Müdürlüğü'nü ve tüm ilgilileri 'Biz devletiz' diyen kişinin hukuka aykırı tavrını görmezden gelen açıklamaları nedeni ile kınadığımızı belirterek; hukukun gereklerini yerine getirmeleri ve sorumluları derhal görevden alarak, haklarında soruşturma açmaları gerektiğini bildiriyoruz" denilmiştir.

Geçtiğimiz Ramazan Bayramı'nda da sosyal medya aracılığı ile polis şiddeti görüntüleri toplumda tepkilere neden olmuştu. Çorlu'da evinin önünde oturdukları gerekçesi ile Gültaş ailesi birçok polis ekibi tarafından darp edilmişti. Bayram süresince benzer şekilde İstanbul Sultanbeyli, Zeytinburnu, Eyüp; Edirne Keşan, Şırnak Cizre ve Batman'da polis şiddetleri yaşanmıştı.

Salgın döneminde de görüntüleri basına yansıyan çok sayıda polis ve bekçi şiddeti vakaları yaşanmıştı. Nusaybin'de çocukların polislerce silahla kovalanması ve 8 yaşında bir çocuğun zorla zırhlı araca götürülerek korkutulması, Adana'da Suriyeli 18 yaşındaki Ali El Hemdan'ın uygulama noktasında polis kurşunu ile öldürülmesi, İstanbul Kadıköy'de motorlu bir kuryeye vuran polisin "ben karar veriyorum, kanun da benim" cevabını vermesi yurttaşlara dönük uygulanan bu kolluk gücü şiddetinin tesadüf olmadığını göstermektedir. Geçtiğimiz günlerde İstanbul Barosu avukatlarından Cihat Duman, şiddet uyguladıkları için uyardığı bekçiler tarafından darp edilmiş ve Diyarbakır Sur'da esnaf yurttaşlar polis şiddetine uğramıştır.

Tüm bu yaşananlar kolluk güçleri nezdinde Anayasada belirtilen devletin temel nitelikleri arasında yer alan hukuk devleti kavramına bağlılıktan çok, polis devleti gibi bir fiili oluşuma

ve bunun getirdiği ‘ben devletim/kanun benim, ben yaptım oldu’ anlayışına işaret etmektedir. İktidarın suç işleyen polislere sahip çıkan açıklama ve uygulamaları nedeniyle şiddetin daha da artmasına, cezasızlık pratiği ise polis şiddetinin sistematik olarak devam etmesine neden olmaktadır. Suç işleyen polisler, meslektaşları, amirleri, teşkilatları ve siyasi irade tarafından kollanacaklarından emin bir şekilde hareket etmektedir. Ancak basına yansıdığı kadarıyla gündeme gelen vakalara dair açıklamalar yapan resmi kurumlar; ilk elden polis memurunun eylemine meşruluk sağlamaya çalışan yaklaşımda bulunmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Yaşanan ve kamuoyuna yansıyan polislerin/bekçilerin yurttaşlara karşı uyguladıkları şiddetle ilgili hangi yasal işlemler başlatılmıştır? Soruşturmanın süreçleri nedir, hangi aşamadır?
2. Hatay Baro Başkanı Ekrem Dönmez’in hukuk dışı bir şekilde gözaltına alınması ile ilgili olarak soruşturma açılmış mıdır? “Biz devletiz” diyen polis memurunun hukuka aykırı tavrını görmezden gelen, hukukun gereklerini yerine getirmeyen tüm sorumluların görevlerinden alınarak haklarında soruşturma açılacak mıdır?
3. Kolluk kuvvetlerinin bir yurttaşa durdurma işlemi yapması ve kimlik sorması için kanunun aradığı koşullar oluşmalıdır. Bu koşullar oluşmadan ve kimlik sorma nedenini açıklamakla yükümlü olan polisler nasıl bu konuda ısrarcı olabilmekte, hukuksuzca gözaltı yapabilmektedir?
4. Hatay Emniyet Müdürünce Ekrem Dönmez’e “Ne vardı, kimliğini gösterseydin” denilebilmesinin, teşkilat içinde buna benzer tutumların önünün açılmasına neden olacağını düşünmüyor musunuz?
5. İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) tarafından yapılan açıklamalar, yurttaşlara hukuk dışı davranan polislerin lehinde ve onları savunma içeriğindedir. EGM, görüntülerle sabit olmasına rağmen Ekrem Dönmez’in polisleri tehdit ederek görevlerine engel olmakla nasıl suçlayabilir?
6. Hukuk devleti olma gereklerini yerine getirerek mevzuatın ‘yurttaşların hakları’ temelinde uygulamada uygulayıcılar tarafından sürekli daraltılması yerine hak ve özgürlükler yararına genişletilmesi sağlanmalıdır. Bunu sağlamak üzere çalışmalarınız nelerdir?
7. Görüntülerde sabit tüm bu polis şiddeti vakalarında 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanuna aykırı olarak şiddet uygulandığı açıktır. Bahsi geçen olaylarda yer alan tüm Emniyet personellerine Kanuna aykırılık nedeni ile işlem başlatılacak mıdır?
8. Tekrarlı bir şekilde sürekli yaşanan polis şiddetinin önüne geçmek üzere çalışmalarınız olacak mıdır?

9. Polisin kendini “kanun” yerine koyması, kanun uygulayıcısı değil de kanun koyucu olarak görmesi nasıl açıklanabilir?

10. Son beş yılda kolluk kuvvetlerinin neden olduğu hak ihlalleri sayısı kaçtır? Yıllar bazında darp, işkence, kötü muamele nedenleriyle hakkında şikâyet bulunan kaç kolluk kuvveti mensubu bulunmaktadır?